

1st International Conference
INTEGRAL GREEN ECONOMY
FOR A BETTER WORLD
Slovenia, 17th - 19th September 2013

**POROČILO O PRVI MEDNARODNI KONFERENCI “INTEGRALNO ZELENO
GOSPODARSTVO ZA BOLJŠI SVET” – SLOVENIJA, 17. – 19. 9. 2013**

Prva mednarodna konferenca **INTEGRALNO ZELENO GOSPODARSTVO ZA BOLJŠI SVET** je potekala v Sloveniji od 17. do 19. septembra. Prva dva dni, 17. in 18.9., smo se srečali v prostorih Rektorata Univerze v Mariboru in zadnji dan, 19.9., na Biotehniškem centru Naklo pri Kranju. Udeleženci konference so imeli priložnost govoriti s ključnimi akterji integralnega gospodarstva v svetu. Glavna organizatorja sta bila Biotehniški center Naklo in Center za integralni razvoj Trans4m iz Ženeve, ob pomoči številnih soorganizatorjev in podpornikov (skupaj 26) ter v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje in Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Globalna kriza je v zadnjih letih na vrhu novic. To ni samo gospodarska in finančna kriza, ampak kriza vrednot, medosebnih odnosov in celotnega načina življenja. Prevladujoči ekonomski model ne deluje in kriza, s katero se Evropa sooča danes, je rezultat preživelega ekonomskega pristopa, ki je neuspešen. Ta ekonomska doktrina je vplivala na države po celem svetu – med mnogimi na Slovenijo, majhno državo z dvema milijonoma prebivalcev v srcu Evrope. Slovenija tako kot druge skupnosti v globaliziranem svetu nujno potrebuje nov način soočanja z globalnimi in lokalnimi izzivi, problemi – tudi za razvoj trajnostnega gospodarstva in skupnosti. Kar potrebujemo, je torej alternativni pristop, ki vključuje integralno, celostno in povezovalno razmišljanje in prakse. Nov način gospodarjenja, svež alternativni pristop je integralna ekonomija, ki sta jo razvila profesorja Ronnie Lessem in Alexander Schieffer iz Centra za integralni razvoj Trans4m v Ženevi. Ta pristop predstavlja holistični model gospodarstva, ki gradi na številnih praktičnih in uspešnih ekonomskih modelih; te modele povezuje skozi različne vede in kulture, ter spodbuja participacijo in gradnjo vključujočih skupnosti.

Zaradi svoje narave, velikosti, geografskega položaja, zgodovinskega in kulturnega ozadja, in predvsem zaradi svojih ljudi ima Slovenija odlične danosti, da se razvije kot modelna, pilotna država integralnega in zelenega gospodarstva. Prve korake v tej smeri smo že naredili, in rezultat je tudi prva mednarodna, pravzaprav svetovna konferenca o integralni zeleni ekonomiji, ki se je prejšnji teden odvijala v Sloveniji. Na konferenci smo gostili govorce, ki so predstavili model integralne ekonomije, in začeli s konkretnimi koraki za njeno uvajanje v Sloveniji – skupaj z udeleženci smo gradili na primerih iz resničnega življenja in jih tudi soustvarjali.

Konferenca je bila torej povezovalna v smislu meddisciplinarnosti in medkulturnosti ter je spodbujala k sodelovanju in gradnji vključujoče skupnosti - soustvarjanju.

1. DAN:

Prvo mednarodno konferenco Integralno zeleno gospodarstvo za boljši svet, ki je potekala v Mariboru in v Naklem pri Kranju od 17. do 19. septembra, so odprli: mag. Andrej Kranjc,

predstavnik Slovenije v IPCC in UNFCCC in predsedujoči prvega dne konference, dr. Andrej Fištravec, župan Mestne občine Maribor, prof. Danijel Rebolj, rektor Univerze v Mariboru, in dr. Darja Piciga, predsednica organizacijskega odbora konference. Udeležence so povabili, da z inovativnimi teorijami in praksami dejavno prispevajo k novi trajnostni gospodarski paradigmi Slovenijo, ki lahko postane vzor tudi za Evropsko unijo. To vabilo so podkrepila pozitivna sporočila z avgustovskega srečanja na dvorcu Štatenberg »SOS - Moči Slovenije / Strengths of Slovenia«, Soustvarjalno obujanje Slovenije. Odgovori na vprašanja: Kaj je ustvarjalna DNK naše dežele, prebivalcev, države – bit, iz katere lahko črpamo, ko udari kriza? Kako si lahko povrnemo našo unikatno DNK? – so prispevali žarek sonca v z negativizmom preplavljeno Slovenijo.

Okvir integralne ekonomije sta razvila in predstavila profesorja Ronnie Lessem in Alexander Schieffer iz švicarskega Centra za integralni razvoj Trans4m v Švici (*Center for Integral Development Trans4m, Switzerland*). Nato je prof. Ibrahim Abouleish, dobitnik alternativne Nobelove nagrade, predstavil pionirski, svetovno priznani primer integralne ekonomije Sekem iz Egipta. Temu modelu integralnega gospodarskega koncepta je sledila britanska komercialna banka *Virgin Money* z generalno direktorico in ustanoviteljico Jayne Anne Gadhia. Tako je bil »oder« pripravljen za slovenske primere. Začelo se je z navdihujočo artikulacijo moralnega jedra Slovenije s strani konceptualnega umetnika in avtorja Marka Pogačnika, prof. Matjaž Mulej je nadaljeval s predstavitvijo systemskega pristopa k družbeni odgovornosti. Sledila je široka paleta impresivnih družbenih in gospodarskih pobud: od solarne mobilnosti (Andrej Pečjak), CAAP (Center za alternativni in avtonomno produkcijo), Biotehniškega centra Naklo, modela trajnostnega turizma na Solčavskem s Centrom Rinka, razvojne zadruge eTRI do slovenskega biodinamičnega združenja (Ajda, Demeter). V okviru mariborskega dela konference je bil morda najpomembnejše prispevek vizija Maribora kot prvega integralnega zelenega mesta v Sloveniji.

2. DAN:

The Pro-Action Café ali akcijska kavarna v dopoldnevu drugega dne konference, ki sta jo gostili Mirjana Mladič in Dragana Prijanovič, je sprostila izbruh podjetniške in razvojne energije, osredotočene okrog pobud zelenega gospodarstva, trajnostnega razvoja podeželja in lokalnih skupnosti, samooskrbe z ekološko pridelano hrano, vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Naj omenimo le predlog LIFE + projekta 5.000 kapitanov planeta Zemlja, EKOCI – ekocivilno iniciativo Slovenije in Zagotovimo si hrano za jutri, mrežo centrov ponovne uporabe USE REUSE, zeleni razvojni model občine Šentrupert, Center šolskih in občinskih dejavnosti (CŠOD), Čuvarje semen v okviru projekta Urbanih brazd, ... Okoljski in skupnostni poudarki so se v nadaljevanju dopolnili še s kulturnim, ko je slovenski virtuoz na violini in kulturni ambasador, Miha Pogačnik, skozi glasbeno dinamiko zapeljal poslušalstvo na pot osebnostnega razvoja. Nato je skupaj s sodelavko Eleno Begant predstavil Terro Parzival, perspektivni slovenski in evropski razvojni projekt.

Iz Evrope smo se »preselili« na Šri Lanko: dr. Vinya Ariyaratne, generalni sekretar Gibanja Sarvodaya, je predstavil enega svetovno najbolj pomembnih programov za integralni razvoj skupnosti, ki povezuje preko 15.000 vasi in jih vključuje v procese prebujenja na ravni posameznika, družine, vasi in tudi celotne skupnosti.

Prispevek civilne družbe in razvojno načrtovanje za Integralno zeleno gospodarstvo Slovenije (IGZS) so orisali: dr. Peter Tancig (Umanotera, Zeleni razvojni preboj in Plan B za Slovenijo), Jernej Stritih (vodilni avtor osnutka za strategijo prehoda Slovenije v nizkoogljično družbo do leta 2060) ter dr. Darja Piciga (ki je govorila o implementaciji

predloga za IZGS v razvojnem načrtovanju za obdobje 2014 - 2020). Zaključni panel globalnih mislecev - strokovnjakov iz Slovenije in drugih držav – je potrdil, da ima Slovenija navkljub trenutnim družbenim in gospodarskim problemom, s katerimi se sooča, nedvomen potencial za vzpostavitev nacionalnega modela integralnega zelenega gospodarstva, pri katerem bosta rast in »bohotenje« finančnih instrumentov nadomeščena z novimi pristopi v obravnavi raznolikosti, vključenosti, trajnostnih pristopov in celovitosti.

3. DAN

Tretji dan se je konferenca iz urbanega okolja Univerze Maribor preselila v Biotehniški center Naklo, srednje- in višješolsko središče, vpeto v lokalno in regionalno podeželsko skupnost, kjer sta udeležence pozdravila tudi g. Marko Mravlje, župan občine Naklo, in ga. Nada Mihajlovič, podžupanja mestne občine Kranj. BC Naklo je skupaj z drugimi pobudniki predstavil zamisel Centra za integralni razvoj, v okviru katerega bi nadalje razvijali teorijo in prakso integralnega zelenega gospodarstva v Sloveniji. Trans4m je kot globalni Center za integralni razvoj, ki deluje v Švici, nato nakazal, kako naj bi se takšen center v Sloveniji istočasno ukvarjal z razvojem, izobraževanjem in spodbujanjem sprememb, pa tudi praktično deloval.

Izobraževalno pobudo so pod vodstvom prof. Barice Marentič Požarnik nadgradili različni slovenski strokovnjaki – osredotočili so se na izobraževanje in usposabljanje za trajnostni razvoj (vključujoč tudi eko-šole) in na ustvarjanje zelenih delovnih mest. Te razmisleke sta obogatila širši poudarek na ekovaseh (Aleksander Batič) in navdihujoči primer lokalnega razvoja v Polšniku in Veliki Preski – na znanju temelječe trajnostne skupnosti v Srcu Slovenije (Jože Kos). Direktor Biotehniškega centra mag. Marijan Pogačnik je skupaj s predsednico organizacijskega odbora dr. Darjo Piciga in Mileno Jerala, vodjo višje šole BC Naklo, konferenco zaključil s pozitivnim pogledom na nadaljevanje gibanja za Integralno zeleno Slovenijo ob podpori Centra za integralni razvoj. Te načrte je z odobravanjem sprejela aktivna skupina udeležencev konference. Kot tudi napoved, da bo 14. -15. novembra 2014 v Sloveniji organizirana Druga mednarodna konferenca o Integralnem zelenem gospodarstvu za boljši svet.

Več informacij o prispevkih in nastopajočih v končnem programu, ki je sestavni del poročila.

KLJUČNI POUČENKI:

- ▲ **To je bila prva mednarodna** (in tudi svetovna) konferenca integralne ekonomije.
- ▲ Slovenija poskuša najti pot, kako postati **prvi model** integralnega zelenega gospodarstva na nacionalni ravni.
- ▲ Ugledni govorniki: za pomoč pri nadgradnji že danosti v svetovno unikatni prebojni model smo imeli na razpolago avtorja nove, integralne paradigme za inoviranje gospodarstva in družbe: **prof. Ronnie Lessem** in **prof. Alexander Schieffer**, Center za trajnostni razvoj Trans4m iz Ženeve, nosilca dveh globalno priznanih celostnih modelov integralne ekonomije: SEKEM, Egipt - **prof. Ibrahim Abouleish**; **dr. Vinya Ariyaratne**, so-ustanovitelj gibanja Sarvodaya, Sri Lanka), video-razgovor s predstavnico nove trajnostne banke (**Virgin Money**), pa številne druge strokovnjake in nosilce primerov dobrih praks. Teorija in praksa integralne zelene ekonomije sta bili predstavljeni z različnih vidikov. Iz Slovenije so sodelovali govorniki: **prof. Barica Marentič Požarnik**, **prof. Matjaž Mulej**, **dr. Darja Piciga**, **Jernej Stritih**, **dr. Peter Tancig**, **dr. Aleksander Zidanšek** in **prof. Mitja Žagar**.

^ Spoznali smo bistvo ključnih primerov integralne ekonomije, ki delujejo – kot so **SEKEM** (Egipt), **Mondragon** (Španija), **Sarvodaya** (Šri Lanka), trajnostno podjetje **Interface** iz ZDA

^ Violinist **Miha Pogačnik** je premierno predstavil projekt **Terra Parzival** in nam omogočil edinstven doživljajski input.

^ Predstavljena sta bila vizija in model **Maribora kot prvega integralnega zelenega mesta** v Sloveniji.

^ Spoznali smo več kot **dvajset slovenskih dobrih praks** in perspektivnih integralnih načrtov ter jih soustvarjali.

MOGOČE ZA SLOVENIJO NAJPOMEMBNEJŠE:

^ Konferenca je potrdila, da ima **Slovenija izjemne potenciale in edinstveno priložnost, da postane model integralnega zelenega gospodarstva** v Evropi in da se v treh letih na dostojanstven način izvleče iz gospodarske krize. Postavljene so osnove, da se Slovenija lahko z Evropsko unijo začne pogajati za tak alternativen ekonomski model namesto politike »zategovanja pasu« (»austerity«), ki je dokazano neuspešna. Na podlagi vsega, kar se je dogajalo na konferenci, lahko napovemo, da bi se s široko podporo že v treh letih poznal učinek integralnega zelenega modela na gospodarstvo in bi Slovenija lahko dokazala, da je to prava pot.

In kakšna je torej pot, da Slovenija postane **prvi model** integralnega zelenega gospodarstva na nacionalni ravni?

1) Da s pomočjo teorije integralne ekonomije **povežemo, nadgradimo in razširimo številne dobre prakse**, ki že imajo integralen značaj; nekatere od tistih, ki so bile predstavljene na konferenci, smo že omenili. Posebej želimo izpostaviti, da je veliko uspešnih modelov, ki izhajajo iz skupnosti ter povezujejo naravno in kulturno dediščino, nastalo v okviru manjših občin, ki naj bi se sedaj ukinile – in prav te manjše občine lahko pokažejo pot za celotno Slovenijo.

2) Da na ustvarjalen način, ob upoštevanju načel integralne ekonomije, **prepletemo in nadgradimo razvojne politike EU**, ki jih v bistvu že izvajamo, vendar premalo učinkovito. Katere so te politike? Zeleno gospodarstvo (snovna in energetska učinkovitost, nizkoogljična družba, odgovorno upravljanje naravnih virov – na kratko: programi zelenega razvojnega preboja, ki jih je predlagala civilna družba pod vodstvom Umanotere), socialno podjetništvo, trajnostni turizem, razvoj podeželja (npr. lokalne akcijske skupine - LAS-i), družbeno odgovorno podjetništvo in bančništvo, programi za večjo socialno vključenost v okviru Evropskega socialnega sklada, koncept pametne specializacije, ...

Dodatne informacije na spletni strani BC Naklo: <http://www.bc-naklo.si/index.php?id=2525>.

Prof. Ronnie Lessem
Prof. Alexander Schieffer
Trans4m, Švica

Dr. Darja Piciga
Predsednica organizacijskega
odbora konference

Mag. Marijan Pogačnik
Direktor Biotehniškega
centra Naklo

v sodelovanju z drugimi soustvarjalci konference.